7. 2. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejvyšší správní soud potvrdil, že rozhodnutí o přiznání osvobození příjmů z úroků a licenčních poplatků lze získat také za předchozí zdaňovací období

Nejvyšší správní soud vydal velmi pozitivní rozhodnutí[1] potvrzující možnost žádat o osvobození daně z úrokových příjmů a licenčních poplatků i za předchozí zdaňovací období.

Situace

Stěžovatelka žádala správce daně o přiznání osvobození od srážkové daně u úroků z půjčky[2] sesterské společnosti za zdaňovací období let 2011, 2012 a 2013. Žádost byla podána v červenci roku 2013.

Správce daně vydal rozhodnutí, kterým přiznal osvobození pouze na rok 2013. Za roky 2011 a 2012 osvobození přiznat odmítl s odůvodněním, že jej není možné přiznat zpětně, jelikož rozhodnutí o přiznání osvobození má konstitutivní povahu. Rozhodnutí správce daně potvrdil jak odvolací orgán, tak Městský soud v Praze.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatnila několik argumentů, proč by osvobození i za předchozí období mělo být možné přiznat.

Prvním byla ochrana legitimních očekávání vyplývajících z ustálené správní praxe. Správce daně totiž před rokem 2013 běžně osvobození za předchozí období přiznával. Tuto skutečnost Stěžovatelka doložila informací o počtu takových rozhodnutí vydaných v první polovině roku 2012.

Stěžovatelka také nesouhlasila s argumentací správce daně, že se domáhala zpětné účinnosti rozhodnutí o osvobození. Stěžovatelka nerozporovala konstitutivní povahu rozhodnutí a upozornila, že požadovala jeho účinnost do budoucna. Až po vydání rozhodnutí by jej využila při podání dodatečných daňových přiznání za předchozí zdaňovací období.

Dále se stěžovatelka opírala o účinky (nepřímý i přímý) práva EU, konkrétně směrnice o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států[3].

Stěžovatelka nejprve namítala povinnost správce daně vykládat ZDP v souladu se směrnicí, tedy použít tzv. eurokonformní výklad ZDP (nepřímý účinek směrnice). Čl. 1 odst. 15 směrnice stanoví, že osvobození je možné při prokázání splnění příslušných podmínek přiznat dva roky zpětně ode dne platby úroků. Stěžovatelka upozornila, že jiné členské státy EU (např. Rakousko) uplatnění osvobození za předchozí období umožňují. Výklad ZDP provedený správcem daně ustanovení směrnice nereflektoval, a správce daně tak postupoval nezákonně.

V případě, že by ZDP nešel vyložit v souladu se směrnicí, dovolávala se stěžovatelka přímého účinku

čl. 1 odst. 15 směrnice. Dle stěžovatelky by byly naplněny podmínky pro jeho přímou aplikaci, tj. zejména stát v příslušné lhůtě neimplementoval závazek plynoucí ze směrnice a příslušné ustanovení směrnice je samo o sobě dostatečně určité a jednoznačné. Dle ustálené judikatury pak mají všechny veřejné orgány povinnost přednostně aplikovat směrnici před odlišnou vnitrostátní úpravou.

Rozhodnutí NSS

Nejvyšší správní soud označil za klíčovou námitku argumentaci nepřímým účinkem směrnice. Výkladem příslušných ustanovení směrnice NSS dovodil, že žadatel může požadovat osvobození od daně až dva roky zpětně od podání žádosti, pokud po danou dobu splňoval stanovené podmínky. Rozhodnutí správce daně dle NSS pouze stvrzuje splnění podmínek pro osvobození a zakládá nárok jej po dni vydání rozhodnutí uplatnit. Městský soud i správce daně tedy dle NSS pochybili, pokud z povahy rozhodnutí o přiznání osvobození dovozovali možnost přiznat osvobození od daně pouze pro zdaňovací období následující po jeho vydání.

Pokud jste žádost o osvobození úrokových příjmů nebo příjmů z licenčních poplatků za předchozí zdaňovací období nepodali, ačkoliv jste splňovali příslušné podmínky, naskýtá se díky rozhodnutí NSS možnost dodatečně požádat o osvobození alespoň za poslední dva roky.

Radek Matuštík,
Tax senior manager

Ernst & Young s.r.o.

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 335 932
Fax: +420 225 335 658
e-mail: radek.matustik@cz.ey.com

---

[1] Rozsudek NSS č.j. 3 Afs 250/2016-40 ze dne 4. ledna 2018.
[2] Dle §38nb zákona o daních z příjmů („ZDP“)
[3] Směrnice Rady 2003/49/ES známá také jako „interest-royalty directive“.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti
- Oceňování senior center a domovů se zvláštním režimem v nemovitostních fondech
- Změna výroby na příkaz mateřské společnosti bez finanční kompenzace vzniklých ztrát? Judikát NSS, který mění pohled na převodní ceny
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025
- Odpočet na výzkum a vývoj v roce 2026
- Zaměstnanecké akcie (ESOP) v roce 2026: co přináší novela a jak se na ni připravit
- Ústavní soud vymezil hranice závaznosti trestního rozsudku pro rozhodování správních soudů v daňových věcech
- Regulatorní posun v oblasti platebních služeb: Stanovisko ČNB k minimální uživatelské zkušenosti mění podmínky pro Open Banking
- Několik otázek k postavení podlimitních správců kvalifikovaných fondů rizikového kapitálu v českém právním řádu
- Využívání holdingových struktur a na co si dát pozor
- Možné důsledky nesprávného použití AI v procesních podáních